

کسب و کار بیمه های زندگی در ژاپن (۲۰۰۳/۲۰۰۴)

مترجم: محمود باغجری

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

مقدمه

حال افزایش است. ماهیت واقعی بیمه زندگی ساز و کاری "تعاونی" است که ریسک را برعهده می گیرد و با ایجاد گروهی بیمه شده، در بلند مدت به بیمه گذار پوشش بیمه ارائه می کند. اصلاح قوانین

حرفه بیمه زندگی، به موازات سیستم تأمین اجتماعی، به عنوان یکی از دو ابزار حمایتی در زندگی مردم نقش مهمی دارد و اهمیت آن در کشورهای که نرخ زاد و ولد آنها کم است، در

خلاصه ای از بیمه زندگی در ژاپن

(سال مالی ۲۰۰۳)

۱. ساختار سازمانی

انجمن بیمه زندگی ژاپن (LIAJ) نماینده تمام شرکت های بیمه زندگی در ژاپن است و در خلال سال ۲۰۰۳، تعداد اعضای شرکت نسبت به سال قبل به ۴۰ شرکت افزایش یافت.

تعداد نماینده ها، کانال های اصلی توزیع، بعد از رسیدن به نقطه اوج آن در سال ۱۹۹۰ به تعداد ۴۴۰,۰۰۰ کاهش یافت و در سال ۲۰۰۳ به حدود ۲۷۰,۰۰۰ رسید. در این زمان، با آزادسازی بیشتر

فروش مستمری شخصی توسط بانک ها که از اکتبر سال ۲۰۰۲ شروع شده، تعداد نمایندگان شاغل به

طور قابل ملاحظه ای افزایش یافته است. در حال

حاضر اعضای LIAJ شامل ۳۳ شرکت سهامی و ۷

شرکت تعاونی است اما در سال ۱۹۶۰، فقط ۴

شرکت سهامی به ثبت رسیده بودند. افزایش تعداد

شرکت های سهامی، به طور عمده ناشی از اصلاح

قانون بیمه در آوریل ۱۹۹۶ می باشد که براساس آن

به شرکت های بیمه غیر زندگی اجازه ورود

و فعالیت در بازار بیمه زندگی به عنوان شرکت

سهامی وابسته و تغییر شرکت های تعاونی بیمه به

شرکتهای سهامی بیمه داده شده است.

در ژاپن باعث شده است که این صنعت با گزینه های مختلفی مواجه شود. آگاهی و مسئولیت پذیری برای توسعه مطلوب این روند، ضرورتی غیرقابل انکار است.

هر شرکت بیمه زندگی با توجه به ماهیت

این تجارت و در راستای رسالت خود برای ارائه

پوشش بیمه گذاران در دوره های آتی و با در نظر

گرفتن این که بیمه زندگی قسمتی از ابزارهای

حمایتی و نیازمند اعتماد مشتریان است، باید از

صحت و سقم عملیات خود مطلع باشد و از آن

مراقبت نماید.

اهداف اصلی انجمن بیمه زندگی ژاپن (LIAJ) به

صورت زیر است:

۱. ادغام و یکپارچه سازی قوانین و استانداردهای

مورد نیاز برای توسعه بیمه های زندگی.

۲. به کارگیری این قوانین و استانداردها در

شرکت های بیمه زندگی.

۳. آگاه کردن عموم (جامعه) از فعالیت های LIAJ

و ارتقای شناخت درباره اهمیت و جایگاه ویژه

صنعت بیمه زندگی.

LIAJ تمام تلاش خود را در جهت توسعه

صنعت بیمه زندگی در پاسخ به انتظارات رو به

افزایش جامعه به عمل می آورد.

جدول ۱: ساختار سازمانی

سال مالی	تعداد اعضا	نماینده حقیقی و نماینده حقوقی		
		نماینده حقیقی (هزار)	نماینده حقوقی (هزار)	تعداد شاغلین در نمایندگی های حقوقی
۱۹۶۰	۲۰(۴)	۱۶۰	-	-
۱۹۷۰	۲۰(۴)	۳۱۸	-	-
۱۹۸۰	۲۲(۶)	۳۰۶	-	-
۱۹۹۰	۳۰(۱۴)	۴۴۴	-	-
۱۹۹۹	۴۷(۳۲)	۳۳۶	۱۸۷	۲۰۴
۲۰۰۰	۴۷(۳۳)	۳۱۵	۱۸۲	۲۳۲
۲۰۰۱	۴۴(۳۲)	۳۰۲	۱۴۵	۲۹۶
۲۰۰۲	۴۲(۳۴)	۲۸۴	۱۳۹	۶۹۳
۲۰۰۳	۴۰(۳۳)	۲۶۸	۱۳۰	۷۱۴

توجه: اعداد داخل پرانتز نشان دهنده تعداد شرکت های سهامی است.

۲. توازن نامه

نسبی بازار سهام رشدی حدود ۰/۷ درصد داشته است. در این سال ذخایر نوسان قیمت به ۷۷۰ میلیارد یورو رسید که دارای رشد ۳۰۳ میلیارد یورو نسبت به سال قبل بوده است. سرمایه هم دارای رشد ۶۲/۱ درصد بوده است و در انتهای سال مالی ۲۰۰۳ به حدود ۹ تریلیون یورو (معادل ۸۵ میلیارد دلار) رسیده است.

۳. توزیع دارایی

در پایان سال ۲۰۰۳، مقدار دارایی های بیمه گران زندگی بالغ بر ۱۸۴ تریلیون یورو (معادل

در سال مالی منتهی به ۲۰۰۳، مقدار دارایی های ذخیره شده توسط بیمه گران زندگی با رشد ۲/۵ درصدی نسبت به سال قبل به ۱۸۴ تریلیون یورو (معادل ۱۷۴۴ میلیارد دلار) رسید و پس از سه سال این اولین سالی بود که رشد داشت. علی رغم ورود کسب و کارهای جدید در این زمینه و همزمان با خروج یا انحلال بعضی از فعالیت ها، مجموع بدهی ها دارای رشد منفی حدود ۷ درصد بوده است، در حالی که ذخایر بدهی ها به علت بهبود

می دهد. دومین بخش بزرگ دارایی ها، وام ها می باشند که مقدار آن حدود ۴۱/۷۲۰ تریلیون یورو است. حدود ۲۳ درصد از کل دارایی ها.

۱۷۴۱ میلیارد دلار) گردیده است. بزرگترین بخش دارایی ها، اوراق بهادار است و مقدار آن حدود ۱۲۰/۴۵۷ تریلیون یورو است که این مقدار چیزی حدود ۶۵ درصد کل دارایی ها را تشکیل

(ارقام: میلیارد یورو)

جدول ۲: ترازنامه

سال مالی	دارایی ها		بدهی ها			سرمایه
	کل	سهم از GDP اسمی	کل	ذخایر بدهی	ذخایر نوسان قیمت	کل
۱۹۶۰	۷۵۲	۴/۵	۷۱۰	۶۲۸	۰	۴۱
۱۹۷۰	۵۸۵۴	۷/۸	۵۵۶۷	۵۰۷۰	۰	۲۸۷
۱۹۸۰	۲۶۲۵۷	۱۰/۷	۲۴۶۸۹	۲۲۰۱۹	-	۱۵۶۸
۱۹۹۰	۱۳۱۶۱۸	۲۹/۷	۱۲۶۵۹۵	۱۱۸۰۳۲	-	۳۶۵۵
۱۹۹۹	۱۹۰۰۳۲	۳۷	۱۸۵۶۱۰	۱۶۸۱۰۳	۷۰۷	۴۴۲۲
۲۰۰۰	۱۹۱۷۳۰	۳۷/۶	۱۸۵۶۷۳	۱۶۶۸۵۷	۷۸۳	۶۰۵۷
۲۰۰۱	۱۸۴۳۷۰	۳۶/۶	۱۷۷۲۹۹	۱۶۱۲۲۱	۶۰۳	۷۰۷۱
۲۰۰۲	۱۷۹۸۳۱	۳۶/۱	۱۷۴۲۷۶	۱۵۹۶۴۹	۴۶۷	۵۵۵۴
۲۰۰۳	۱۸۴۳۲۹	۳۶/۸	۱۶۱۴۸۴	۱۶۰۷۱۴	۷۷۰	۹۰۰۳
رشد	۲/۵	۰/۷	-۷/۳	۰/۷	۳۰۳	۶۲/۱

سرمایه گذاری می کنند. سهم سهام خارجی به ۱۸/۳ درصد رسیده است و سهم وجوه وام گرفته شده به ۲۲/۶ درصد رسیده که این نسبتها بیانگر تقاضای ضعیف شرکتها برای منابع مالی است که نسبت به سال قبل کاهش بیشتری داشته است.

بررسی دقیقتر سهام نشان می دهد که سهم سهام داخلی ۱۱/۶ درصد و سهم اوراق قرضه مزاد شرکتی ۱۰/۲ درصد است. با توجه به اینکه نرخ بهره در ژاپن پایین است، لذا بیمه گران دارایی هایشان را در سهام شرکت های خارجی

جدول ۳: توزیع دارایی ها

سال مالی	مجموع دارایی ها	اوراق بهادار							
		کل	اوراق		سهام	اوراق بهادار خارجی			
			قرضه دولتی	قرضه تجاری		کل	اوراق قرضه دولتی	اوراق قرضه تجاری	سهام
۱۹۶۰	۷۵۲	۱۸۵	۰/۲	۱۰	۱۷۱	-	-	-	-
۱۹۷۰	۵۸۵۴	۱۲۷۴	۳۳	۸۵	۱۱۴۵	۰/۲	-	-	-
۱۹۸۰	۲۶۲۵۷	۷۹۷۶	۶۰۴	۱۴۲۲	۴۵۲۰	۶۶۸	۴۲۶	۱۷۳	۲۸
۱۹۹۰	۱۳۱۶۱۸	۵۸۸۸۷	۴۹۶۱	۵۲۵۷	۲۸۹۱۶	۱۷۱۹۹	۶۴۷۰	۴۹۶۰	۳۷۶۳
۱۹۹۹	۱۹۰۰۳۲	۱۰۴۹۹۳	۲۹۷۶۷	۱۵۳۲۹	۲۸۴۳۴	۲۲۰۳۲	۸۰۳۰	۷۴۷۵	۴۶۱۴
۲۰۰۰	۱۹۱۷۳۰	۱۱۰۴۱۴	۳۱۷۷۹	۱۷۸۱۹	۲۹۴۶۷	۲۱۹۱۰	۶۵۱۹	۸۵۳۰	۴۱۳۵
۲۰۰۱	۱۸۴۳۷۰	۱۱۱۰۲۰	۳۲۸۳۲	۱۷۹۲۶	۲۴۷۰۷	۲۶۴۱۹	۷۳۰۸	۱۲۲۸۷	۳۶۳۵
۲۰۰۲	۱۷۹۸۳۱	۱۱۰۴۹۴	۳۴۸۰۹	۱۹۲۱۷	۱۷۲۲۸	۲۸۹۶۵	۸۶۰۹	۱۴۳۱۷	۲۶۸۲
۲۰۰۳	۱۸۴۳۲۹	۱۲۰۴۵۷	۳۵۵۲۴	۱۸۸۱۷	۲۱۳۶۲	۳۳۷۸۹	۱۱۹۳۶	۱۵۴۶۷	۲۷۸۷
		(۶۵/۳)	(۱۹/۳)	(۱۰/۲)	(۱۱/۶)	(۱۸/۳)	(۶/۵)	(۸/۴)	(۱/۵)

توجه: اعداد داخل پرانتز نشان دهنده سهم از کل دارایی ها می باشد.

سال مالی	وام ها			ذخایرنقدی + Call loans	مستقلات
	کل	وام های بیمه نامه ای	وام های مالی		
۱۹۶۰	۴۶۳	۵۶	-	۱۹	۷۵
۱۹۷۰	۳۹۲۸	۳۹۳	-	۹۴	۵۱۶
۱۹۸۰	۱۵۶۸۵	۱۱۱۷	-	۶۶۰	۱۶۴۷
۱۹۹۰	۴۹۸۹۴	۳۲۱۹	-	۸۱۶۱	۷۱۸۶
۱۹۹۹	۵۴۷۶۱	۴۸۴۸	۴۹۹۱۳	۱۱۶۷۱	۹۱۵۰
۲۰۰۰	۴۹۹۹۷	۴۸۴۴	۴۵۱۵۲	۱۰۲۵۷	۸۱۵۸
۲۰۰۱	۴۷۰۵۶	۴۶۹۱	۴۲۳۶۴	۶۳۰۳	۸۰۸۱
۲۰۰۲	۴۴۴۶۸	۴۵۵۹	۳۹۹۰۸	۵۳۸۸	۷۵۹۳
۲۰۰۳	۴۱۷۲۰	۴۳۵۶	۳۷۳۶۴	۴۹۲۶	۷۶۸۲

سال مالی	وام های خارجی
۱۹۶۰	-
۱۹۷۰	-
۱۹۸۰	۵۲۴
۱۹۹۰	۶۳۴۵
۱۹۹۹	۴۳۹۸
۲۰۰۰	۴۰۸۵
۲۰۰۱	۴۲۲۰
۲۰۰۲	۳۶۶۸
۲۰۰۳	۳۳۳۱

۴. توزیع درآمدها و مخارج بیمه گران
 انفرادی ، درآمد حق بیمه برای سال مالی ۲۰۰۳ با
 افزایش ۱/۸ درصدی نسبت به سال پیش به ۲۵/۹۶
 (الف) درآمد حق بیمه: در نتیجه فروش بیمه های
 تریلیون ین (حدود ۲۴۵ میلیارد دلار) رسیده است.

ارقام : میلیارد ین

جدول ۴ : درآمد حق بیمه

سال مالی	مجموع درآمد حق بیمه	بیمه انفرادی	مستمری انفرادی	بیمه گروهی	مستمری عمر گروهی	بیمه انتكایی
۱۹۶۰	۲۵۵	۲۴۲	۰	۱۲	-	-
۱۹۷۰	۱۸۰۰	۱۵۸۹	۲۶	۸۴	۹۸	-
۱۹۸۰	۸۲۲۶	۶۵۹۶	۶۶	۶۹۴	۸۱۴	۶
۱۹۹۰	۲۷۳۲۰	۱۶۶۷۵	۱۶۰۱	۱۳۶۸	۷۱۷۷	۱۵۰
۲۰۰۰	۲۶۹۴۰	۱۶۱۶۴	۲۱۷۲	۱۳۷۲	۶۸۳۹	۴۱
۲۰۰۱	۲۶۱۸۵	۱۵۶۷۱	۲۱۳۵	۱۳۵۶	۶۶۳۱	۳۱
۲۰۰۲	۲۵۵۱۱	۱۵۷۲۲	۳۰۲۲	۱۳۱۸	۵۱۳۵	۲۱
۲۰۰۳	۲۵۹۶۰	۱۴۸۶۷	۴۶۳۸	۱۲۹۶	۴۸۷۰	۱۶
رشد(درصد)	۱/۸	-۵/۴	۵۳/۵	-۱/۷	-۵/۲	-۲۳/۸

درصدی هزینه های عملیاتی و رساندن آن به مبلغ ۳/۵۷۰۶ تریلیون ین (معادل ۳۳ میلیارد دلار).

پ) سود ویژه: علی رغم فراهم نبودن محیط مساعد برای فروش و فعالیت های سرمایه گذاری، سود ویژه بیمه گران زندگی به طور قابل توجهی نسبت به سال قبل افزایش یافته و به مرز ۲/۱۹۱۶ تریلیون ین (حدود ۲۰ میلیارد دلار) رسیده است. این افزایش عمدتاً ناشی از تلاش شرکت ها برای کاهش هزینه ها است.

ب) هزینه های بیمه گران زندگی : پرداختی بیمه گران زندگی برای بیمه نامه های زندگی با رشد ۲/۵ درصدی نسبت به سال قبل به ۲۴/۲۴۴۵ تریلیون ین (حدود ۲۲۹ میلیارد دلار) رسیده است. علت اساسی این افزایش ناشی از رشد ۱۱/۱ درصدی بازپرداخت هاست، هر چند که پرداخت سود دارای رشد منفی ۲۸/۹ درصدی بوده است. البته بیمه گران زندگی در جهت کاهش هزینه ها تلاش هایی انجام داده اند از جمله کاهش ۰/۷

(میلیارد ین، درصد)

جدول ۵: هزینه های بیمه گران زندگی

سال مالی	بیمه زندگی			ذخایر مازاد	هزینه عملیاتی
	کل	پرداخت سود	تحت پوشش پرداخت مستمری ها		
۱۹۶۰	۴۸	۳۵	-	-	۸۱
۱۹۷۰	۵۷۲	۳۵۱	۲	-	۴۶۵
۱۹۸۰	۳۲۹۳			۸۴۳	۱۹۵۴
۱۹۹۰	۱۲۷۸۵	۸۴۶۲	۲۷۷	۳۹۹۹	۴۲۰۲
۱۹۹۹	۲۸۸۲۶	۱۴۶۳۹	۱۱۹۸	۱۲۶۴۷	۳۷۹۵
۲۰۰۰	۲۵۰۵۱	۱۲۶۲۲	۱۲۷۴	۱۰۸۸۵	۳۸۰۹
۲۰۰۱	۲۸۴۹۲	۱۲۹۴۹	۱۳۸۶	۱۴۰۱۷	۳۷۵۶
۲۰۰۲	۲۳۶۴۸	۱۲۴۷۸	۱۴۷۰	۹۳۳۹	۳۵۹۵
۲۰۰۳	۲۴۲۴۴	۸۸۷۶	۱۵۸۱	۱۰۳۸۰	۳۵۷۰
رشد	۲/۵	-۲۸/۹	۷/۶	۱۱/۱	-۰/۷

جدول ۸: بیمه انفرادی بر حسب نوع (۲۰۰۳)

	کسب و کار در حال اجرا		کسب و کار جدید	
	تعداد (درصد)	مقدار (درصد)	تعداد (درصد)	مقدار (درصد)
بیمه تمام عمر	۱۱/۸	۷/۷	۱۱/۴	۵/۵
بیمه تمام عمر زمانی	۱۸/۲	۴۴/۷	۶/۷	۲۰/۷
بیمه تمام عمر با نرخ بهره قابل تعدیل	۴/۸	۱۰/۱	۹/۸	۱۸/۵
زمانی (مدت دار)	۱۱/۸	۱۳/۱	۱۶/۷	۲۵/۸
مختلط	۱۰/۱	۳/۱	۵/۱	۲/۱
مختلط مدت دار	۳/۱	۲/۴	۰/۶	۱/۰
متغیر	۰/۱	۰	۰	۰
سایر موارد	۴۰/۱	۱۸/۹	۵۰	۲۶/۴

۶. خلاصه ای از پرتفوی سرمایه گذاری

الف) درآمد سرمایه گذاری: در فضای

سرمایه گذاری سال مالی ۲۰۰۳، علی رغم اعمال سیاست نرخ های بهره بسیار پایین توسط بانک مرکزی ژاپن و نااطمینانی در مورد چشم انداز اقتصادی کشور، افزایش قیمت های سهام تا ۴۷ درصد و عوامل دیگری منجر به افزایش درآمد سرمایه گذاری و سود سهام (تقسیم نشده) تا ۱۱/۵ درصد نسبت به سال قبل شد و به ۶/۲۹۲ تریلیون

رسیده (حدود ۵۹ میلیارد دلار) که کاهش در سود بهره ای و همچنین سود تقسیم نشده که ناشی از نرخ پایین بهره بوده را جبران می کند.

ب) هزینه های سرمایه گذاری: در سال مالی ۲۰۰۳، هزینه های سرمایه گذاری به دلیل سقوط شدید اوراق بهادار، به خصوص سهام که در حدود ۹۷/۱ درصد کاهش داشته است، به ۱/۶۹۴۰ تریلیون ین (معادل ۱۶ میلیارد دلار) رسید که نسبت به سال قبل حدود ۶۳/۶ درصد کاهش داشت.

جدول ۹: مدیریت دارایی

سال	پایان سال مالی		درآمد دارایی های جاری			هزینه مدیریت دارایی ها		
	متوسط شاخص نیکی ۲۲۵	نسبت ین به دلار	کل	نرخ بهره سود سهام (تقسیم شده)	سود فروش اوراق بهادار	کل		
۱۹۶۰	۱۱۱۶	۳۶۰	۶۹	۵۵	۱۲	۲	۰	۰/۵
۱۹۷۰	۲۵۲۳	۳۶۰	۴۴۷	۴۰۸	۳۲	۸۸	۳	۷
۱۹۸۰	۶۵۵۶	۲۴۹/۷	۱۸۱۸	۱۷۸۵	-	۱۱۳	۴۳	۴۰
۱۹۹۰	۲۹۹۸۰	۱۵۷/۶	۱۱۳۰۴	۷۰۴۱	۳۶۵۳	۳۵۵۰	۱۹۶۴	۱۱۲۵
۱۹۹۹	۲۰۳۳۷	۱۰۶/۱۵	۱۰۱۵۱	۵۱۸۵	۴۰۵۷	۵۵۴۳	۲۹۸۷	۱۱۹۹
۲۰۰۰	۱۲۹۹۹	۱۲۳/۹	۵۸۷۳	۴۳۴۷	۱۳۴۷	۲۵۹۷	۷۳۰	۴۴۶
۲۰۰۱	۱۱۰۲۴	۱۲۳/۲۵	۵۷۳۶	۴۱۰۵	۱۳۲۶	۴۱۹۵	۸۳۱	۱۵۶۱
۲۰۰۲	۷۹۷۲	۱۲۰/۲	۵۶۴۴	۳۹۷۰	۱۲۸۳	۴۶۶۰	۹۰۹	۱۸۷۷
۲۰۰۳	۱۱۷۱۵	۱۰۵/۶۴	۶۲۹۲	۳۹۴۳	۸۹۷	۱۶۹۴	۶۷۱	۵۵
رشد	۴۷	۱۴/۵۶	۱۱/۵	-۰/۷	-۳۰/۱	-۶۳/۶	-۲۶/۲	-۹۷/۱

توجه: متوسط شاخص نیکی و نسبت ین به دلار در انتهای مارس در نظر گرفته شده است.

کرد. درآمد سرمایه گذاری شده دارایی ها در حساب کل با افزایش ۰/۷۹ نسبت به سال قبل به ۱/۹۴ درصد رسید.

ج) درآمد ناشی از دارایی های سرمایه گذاری در حساب کل: علی رغم کاهش نرخ بهره، افزایش ذخایر تا حدودی اثرات کاهش درآمد را جبران

جدول ۱۰: عواید ناشی از دارایی های جاری در حساب کل

سال مالی	عواید ناشی از دارایی های جاری در حساب کل			
۱۹۶۰	۸/۷۴	-	-	-
۱۹۷۰	۷/۹۴	-	۸/۳۰	-
۱۹۸۰	۷/۵۶	۸/۰۸	۳/۹۴	۱۱/۰۵
۱۹۹۰	۶/۴۲	۵/۰۸	۱۰/۲۶	۶/۴۴
۱۹۹۹	۲/۳۱	۲/۶۳	۶/۲۳	-۲/۶۹
۲۰۰۰	۲/۱۵	۲/۵۸	۲/۴۴	۲/۴۶
۲۰۰۱	۱/۳۱	۲/۳۸	-۵/۱۴	۴/۵۱
۲۰۰۲	۱/۱۵	۲/۶۰	-۹/۵۸	۴/۱۲
۲۰۰۳	۱/۹۴	۱/۷۰	۰/۸۴	۲/۷۶
رشد(درصد)	۰/۷۹	-۰/۰۹	۱۰/۴۲	-۱/۳۶

توجه: عواید ناشی از دارایی های جاری در حساب کل = (عواید ناشی از دارایی های جاری - هزینه مدیریت دارایی ها + سود برآوردی) / میانگین تراز دارایی های جاری در حساب کل $\times 100$ (درصد) سود برآوردی براساس قانون بیمه تعریف می شود.

واژگان کلیدی:

بیمه زندگی، ژاپن، ترازنامه

منبع:

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

ریان منبع علوم انسانی

Life Insurance Business in Japan, The Life

Insurance Association of Japan (LIAJ),

2003/2004